

Dosarul nr.2r-644/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. C. Guzun)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Malii, L. Pruteanu)

## DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
Judecătorii

Svetlana Filincova  
Iurie Bejenaru  
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Rafael Chintea,  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurare „Galas” Societate pe Acțiuni împotriva Valeriei Bălănel și Rafael Chintea cu privire la recuperarea prejudiciului,

împotriva încheierii din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Rafael Chintea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul înaintat de Rafael Chintea,

### c o n s t a t ă:

La 31 mai 2018, Compania de Asigurare „Galas” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valeriei Bălănel și Rafael Chintea solicitând încasarea de la Rafael Chintea a sumei primite fără temei legal sau contractual, în mărime de 18004,48 de lei, încasarea de la Valeria Bălănel în ordine de regres a sumei în mărime de 18004,48 de lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurare „Galas” SA și s-a încasat de la Rafael Chintea în beneficiul „Galas” SA suma de 18004,48 de lei cu titlu de îmbogățire fără justă cauză; s-a încasat de la Rafael Chintea în beneficiul „Galas” SA cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 540,12 lei; în rest, au fost respinse ca fiind neîntemeiate pretențiile cu privire la încasarea sumei de la Valeria Bălănel.

La 10 februarie 2020, Rafael Chintea a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de decalare a apelului, scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Rafael Chintea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului; s-a restituit apelul declarat de Rafael Chintea împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 10 noiembrie 2020, Rafael Chintea a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii contestate, restituirea cauzei spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea și repunerea în termenul de declarare a apelului.

În motivarea recursului s-a invocat că în prima instanță cauza a fost examinată în lipsa sa, deși, în perioada dată, ca și în prezent locuiește pe aceeași adresă din mun. Chișinău, bd. XXXXX. Nu a cunoscut despre examinarea cauzei, iar de hotărârea judecătorească și materialele cauzei a luat cunoștință la 20 ianuarie 2020, conform mențiunii efectuate în acest sens. În atare circumstanțe, prin prisma art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă, a considerat că există temei de a solicita repunerea în termen a cererii de apel.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimatului la 01 decembrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.129) și a fost recepționată la 08 decembrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.131).

La 11 decembrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.139), Compania de Asigurare „Galas” SA, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil și respingerea recursului cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 15 septembrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 10 noiembrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel participanților la proces la 15 octombrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.122), însă lipsesc date despre recepționare acestei de către recurent. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Rafael Chintea și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurare „Galas” Societate pe Acțiuni împotriva Valeriei Bălănel și Rafael Chintea cu privire la recuperarea prejudiciului, a fost pronunțat la 13 decembrie 2018 (f.d.74).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa pârâtului, Colegiul accentuează că prima instanța a expediat în adresa părților la 28 decembrie

2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.76) copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 13 decembrie 2018, în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Concomitent, Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, de către Rafael Chintea, din motivele ce succed.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3),(4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost depusă la 10 februarie 2020, de către Rafael Chintea. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la data de 20 ianuarie 2020.

Prin încheierea din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a respins cererea depusă de Rafael Chintea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului; s-a restituit apelul declarat de Rafael Chintea împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.119-121).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, apelantul/recurent a invocat că de hotărârea primei instanțe a luat cunoștință la 20 ianuarie 2020, precum și de materialele cauzei, deoarece nu a cunoscut de existența procesului, deși, a locuit și locuiește pe aceeași adresă din mun.Chișinău, bd. XXXXX.

Colegiul precizează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Referitor la argumentul recurentului precum că cauza a fost examinată în absența sa și a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la data de 20 ianuarie 2020, Colegiul notează că instanța de apel a reținut că examinarea cauzei în lipsa pârâtului Rafael Chintea a fost dispusă ca urmare a respectării procedurii de citare legală, inclusiv prin intermediul avizului publicat în Monitorul Oficial, în conformitate cu art. 108 alin.(1) Cod de procedură civilă, având în vedere că corespondența adresată lui Rafael Chintea a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat”.

Cu referire la alegația recurentului precum că, atât la examinarea cauzei în prima instanță, cât și în prezent a locuit și locuiește pe adresa mun.Chișinău, bd. XXXXX, Colegiul relevă că materialele cauzei, de altfel, copia buletinului de identitate pe numele lui Rafael Chintea, eliberat la 07 august 2008, fără termen, anexată la dosar (f.d.9,10), copia poliției de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) din 18 august 2016, eliberată de „Moldasig” SA pe numele lui Rafael Chintea (f.d.16), atestă că adresa lui Rafael Chintea este mun.Chișinău, str. XXXXX.

Mai mult, conform datelor din Registrul de stat al populației, la data de 15 octombrie 2018, Rafael Chintea este înregistrat cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova pe adresa: or. Chișinău, str. XXXXX (f.d.67).

Implicit, prima instanța a întreprins măsurile necesare de înștiințare a pârâtului la adresa cunoscută, comunicând actele la adresa dată, care, de altfel, era reflectată în Registrul de stat al populației.

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind justificată ipoteza instanței de apel precum că este neîntemeiată solicitarea de repunere a cererii de apel în termen, precum și că nu sunt temeiuri de repunere în termen, iar motivele omiterii termenului sunt imputabile doar apelantului.

În altă ordine de idei, recurentul nu aduce anumite argumente care să denote încălcările care ar fi fost admise de instanța de apel la emiterea încheierii contestate. Or, instanța de apel la soluționarea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului a rezultat din materialele cauzei în raport cu normele de drept procedural.

Adițional, Colegiul remarcă că, instanța de apel justificat a reținut că apelantul nu s-a prezentat nici în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel la soluționarea cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului din 15 septembrie 2020. De altfel, corespondența în acest sens, expediată apelantului la adresa din mun.Chișinău, bd. XXXXX, la fel, a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.108-109).

În altă ordine de idei, Colegiul evidențiază că recurentul nu a prezentat probe concludente în confirmarea imposibilității contestării actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, or, legiuitorul a indicat expres că repunerea în termen este admisă în cazul omiterii termenului din motive întemeiate.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul/recurent nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa motivelor de repunere în termen pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunere în termen.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Rafael Chintea.

Se menține încheierea din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurare „Galas” Societate pe Acțiuni împotriva Valeriei Bălănel și Rafael Chintea cu privire la recuperarea prejudiciului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat